

HABRUTA NIGHT

SHAARE ZION

Tonight's learning is dedicated
L'Refuah Shelema Refael David Ben Claudie

Reproduced by Habruta Night Booklet with permission of the
copyright holders, ArtScroll / Mesorah Publications, Ltd.

Design: mdkgraphicdesign@gmail.com

“

Week 55

Topic

ברכת המזון

”

TOPIC DISCUSSION

If one left their meal and forgot to recite *Birkat Hamazon*; do they have to come back to the place they ate to say *Birkat Hamazon*?

Until when can one recite *Birkat Hamazon*?

ברכות נא:

אלו⁶ דברים שבין בית שמאי ובין בית הלל בסעודה ב"ש אומרים מברך על היום ואח"כ מברך על היין וב"ה אומרים 'מברך על היין ואחר כך מברך על היום ב"ש אומרים נוטלין לידים ואח"כ מוזגין את הכוס וב"ה אומרים מוזגין את הכוס ואח"כ נוטלין לידים ב"ש אומרים מקנה ידיו במפה ומניחה על השלחן וב"ה אומרים על הכסת ב"ש אומרים מכבדין את הבית ואח"כ נוטלין לידים וב"ה אומרים נוטלין לידים ואח"כ מכבדין את הבית⁷ ב"ש אומרים גר ומזון בשמים והבדלה וב"ה אומרים גר ובשמים מזון והבדלה ב"ש אומרים שברא מאור האש וב"ה אומרים⁸ ו⁹ בורא מאורי האש¹⁰ אין מברכין לא על הגר ולא על הבשמים של עכו"ם ולא על הגר ולא על הבשמים של מתים ולא על הגר ולא על הבשמים של ע"ז ואין מברכין על הגר עד שיאורו לאורו מי שאכל ושכח ולא בירך ב"ש אומרים יחזור למקומו ויברך¹¹ וב"ה אומרים יברך במקום שזוכר ועד מתי מברך¹² עד כדי שיתעכל המזון שבמעיו¹³ להן יין אחר המזון אם אין שם אלא אותו כוס בית שמאי אומרים מברך על היין ואח"כ מברך על המזון ובית הלל אומרים¹⁴ מברך על המזון ואח"כ מברך על היין ועונין אמן אחר ישראל המברך ואין עונין אמן אחר כותי המברך עד שישמע כל הברכה כולה: גמ'¹⁵ תנו

The Mishnah cites additional disputes between Beis Shammai and Beis Hillel regarding meals:

One who ate a meal and then forgot and did not recite *Bircas HaMazon*,^[18] — **Beis Shammai say:** יחזור למקומו ויברך — **He should return to his place of eating and recite *Bircas HaMazon*.** — **But Beis Hillel say:** יברך במקום שזוכר — **He may recite *Bircas HaMazon* in the place where he remembered.**^[19] — **And until when may one recite *Bircas HaMazon*? עד כדי שיתעכל המזון שבמעיו**^[20] — **Until the food in his stomach becomes digested.**^[20]

19. Although Beis Hillel agree with Beis Shammai that ideally, one is required to recite *Bircas HaMazon* in the place where he ate (see [below, 53b](#) and [note 23 there](#)), they maintain that in the event that he inadvertently left his place without reciting *Bircas HaMazon*, he does not have to return.

The Rishonim dispute whether this requirement of reciting the blessing after eating in the place where one ate is unique to *Bircas HaMazon* or not. *Rashba* (below, 53b מחליקת ד"ה) and *Hagahos Maimoniyos* (*Hil. Berachos* 4:1) maintain that it is unique to *Bircas HaMazon*. *Tosafos* (to *Pesachim* 101b ד"ה אלא) and *Rosh* (*Pesachim* 10:6), however, maintain that it applies to any dish made from any of the five grain species, which require an *al hamichyah*. *Rashbam* (to *Pesachim* 101b) and *Rambam, Hil. Berachos* 4:1, go even further and state that it applies whenever the one-blessing abridgment of the Three Blessings is recited. Thus, one who drank wine or ate any one of the seven species with which the Land of Eretz Yisrael is praised, which require the recital of a one-blessing abridgment of the Three Blessings (as stated [above, 44a](#)), must recite the blessing in the place where he ate. See *Mishnah Berurah* 178:45, who cites the opinion of the *Gra* that the halachah accords with *Tosafos* and the *Rosh* that only *Bircas HaMazon* and *al hamichyah* must be recited in the place where one ate. All agree, however, that one is not required to recite a *borei nefashos* in the place where he ate.

ברכות נג:

ואזלא: ת"ר גחלים לוחשות מברכין עליהן אוממות אין מברכין עליהן ה"ד לוחשות אמר רב חסדא כל שאילו מכנים לתוכן קיסם ודולקת מאיליה א"יבעיא להו אוממות או עוממות ת"ש דאמר רב חסדא בר אבדימי א"י ארזים לא עממותו בנן אלהים ורבא אמר יאותו ממש וכמה אמר עולא כדי שיכיר בין איסר לפונדיון חזקה אמר ר' כרי שיכיר בין מלחמא ב של מבריא למלחמא של צפורי רב יהודה מברך אדבי אדא דיי"א רבא מברך אדבי גוריא בר חמא אב"י מברך אדבי בר אבובא אמר רב יהודה אמר רב אין מחזורין על האור כדרך שמחזרים על המצות א"ר זירא מריש הוה מהדרנא כיון דשמענא להא דרב יהודה אמר רב אנא נמו לא מהדרנא אלא אי מקלע לי ממילא מברכינא: "מי שאכל וכו': אמר רב זביד ואיתימא רב דימי בר אבא מחלוקת בשב"ח אבל במזיד ד"ה יחזור למקומו ויברך פשיטא ושב"ח תנן מהו דתימא ה"ה אפילו במזיד והאי דקתני ושב"ח להודיעך כחן דב"ש קמ"ל תניא אמרו להם ב"ה לב"ש לדבריכם מי שאכל בראש הבירה ושב"ח וירד ולא ברך יחזור לראש הבירה ויברך אמרו להן ב"ש לב"ה לדבריכם מי ששב"ח ארנקי בראש הבירה לא יעלה ויטלנה לכבוד עצמו הוא עולה לכבוד שמים לא כל שכן הנהו תרי תלמידי חד עביד בשוגג כב"ש ואשב"ח ארנקא דדהבא וחד עביד במזיד כב"ה ואכליה אריא רבה בב"ח הוה קאזל בשירתא אכל ואשת"י ולא ברך אמר היכי אעביד אי אמינא להו אנשאי לברך אמרי לי בריך (6) כל היכא דמברכת לרחמנא מברכת מוטב דאמינא להו אנשאי יונה דדהבא אמר להו אנטרו לי דאנשאי יונה דדהבא אזיל וברך ואשב"ח יונה דדהבא ומאי שנא (7) יונה דמתילי כנסת ישראל ליונה דכתיב כנפי יונה נחפה בכסף ואברותיה בירקרק חרוץ מה יונה אינה ניצולת אלא בכנפיה אף ישראל אינן ניצולין אלא במצות: עד אימתי הוא וכו': כמה שיעור עכ"ל א"ר יוחנן כל זמן שאינו רעב ר"ש לקיש אמר כל זמן שיצמא מחמת אכילתו א"ל רב יימר בר שלמיא למר זוטרא ואמרי לה רב יימר בר שיזבי למר זוטרא מי אמר ריש לקיש הכי והאמר רב אמי אמר ריש לקיש כמה שיעור עכ"ל כדי להלך ארבע מילין ל"ק כאן באכילה מרובה כאן באכילה מועטת (8) להם יין וכו': (9) למימרא דישאל א"ע"ג דלא שמע כולה

יורה דה"ה עממות א"י על הכ"י יונה אינה נצי"ת א"א בכנפיה. או צורחת או נלחמת בראשי אנפיה: אפ"ה מרובה. ד' מילין: בא להם יין אחר המזון. הא פירש לה צממא צריש פרקין (1) לז"ש אין צרכת המזון טעונה כוס ולז"ה טעונה כוס: היכי נפיק. קס"ד צלח מן המסובין עסקין צממתי: הטוף וברך. כשמושיטין כוס של צרכה הוה מחזר שיתנה לך ותצרך: במשמע. העונה והמצרך צמממע קומו צרכו את ה' אלהיכם ב"י עזרא (תמ"ה ט) ואומר ויצרכו שם כצורך והיא עיית אמן שבמקדש צממקת תענית (פ"ג ט"ז 97 ט: ולקמן 97 ט.) מפרש קומו צרכו צממקת צרכה ויצרכו שם כצורך (תמ"ה ט) צממקת עיית אמן שבמקדש אומר שבמקדש: שמוהר"ן ל"מברך. ליתן שם: אחר תינקות. שלומדים ברכות מפי רבן: הוא"ו וזהו אמר עשויון. שאין מתכוונים לצרך אלא ללמד (1) א"א בעידן טפסרייהו. כשאומרים הספירה ומצרכין צממקת וצממקת עוני אחריתו אנון: שמן מעבב את הברכה. שמן שהו רגילין להציל בסוף הסעודה לסוף אחר הסעודה את הידים אחר"י מים אחרונים להעביר את זיהמתן: מעבב את הברכה. שאסור לזמן עד שיצא וכן לענין שמעבב ברכות כל דבר הבא בקנות סעודה (א) שמתר

The Gemara cites the next clause of the Mishnah:

אָבָל בְּמִזִּיד דְּבָרֵי הַבַּל יַחְזוֹר לְמִקְוֵמוֹ וַיְבָרֵךְ — **ONE WHO ATE etc.** [and forgot and did not recite *Bircas HaMazon*, Beis Shammai say: He should return to his place of eating and recite *Bircas HaMazon*. But Beis Hillel say: He may recite *Bircas HaMazon* in the place where he remembered.]

The Gemara explains:

אָבָל בְּמִזִּיד דְּבָרֵי הַבַּל יַחְזוֹר לְמִקְוֵמוֹ וַיְבָרֵךְ — **Rav Zevid — and some say Rav Dimi bar Abba — said: מְחֻלְקֵת בְּשִׁבְחָא — The dispute** between Beis Shammai and Beis Hillel as to whether one must return to the place where he ate to recite *Bircas HaMazon*, pertains to a case **where one forgot** to recite *Bircas HaMazon* before leaving. **אָבָל בְּמִזִּיד דְּבָרֵי הַבַּל יַחְזוֹר לְמִקְוֵמוֹ וַיְבָרֵךְ — But when one intentionally** left the place where he ate without reciting *Bircas HaMazon*,^[20] **all agree that he must return to his place of eating and recite *Bircas HaMazon*.**

The Gemara asks:

וְשִׁבְחָא תֵּנָן — **The Mishnah** — **This is obvious!** Why did Rav Zevid have to teach this? **פְּשִׁטָא**, in relating the dispute, **states** specifically **AND HE FORGOT**, which implies that had he left intentionally, all would agree that he must return to the place where he ate to recite *Bircas HaMazon*. — ? —

The Gemara answers:

מהו דתימא הוא הדין אפילו במזיד — Were it not for Rav Zevid's teaching, **you might have said that the law would be the same** (i.e. the same dispute would apply) **even when he intentionally** left his place without reciting *Bircas HaMazon*;^[21] והאי דקתני ושכח להודיעך בחן — **And as for that which [the Mishnah] in relating the dispute states specifically AND HE FORGOT** — this is **to inform you of the extent of Beis Shammai's ruling** — that even when he forgot, he must return to the place where he ate to recite *Bircas HaMazon*. קמשמע לן — To preclude this understanding of the Mishnah, [Rav Zevid] **informs us** that the Mishnah's mention of “and he forgot” is specific, as it is only then that Beis Hillel hold that he does not have to return to his place. If he left intentionally, however,

The Gemara cites a Baraisa which elaborates on the dispute between Beis Shammai and Beis Hillel:

אמרו להם בית הלל לבית שמאי — **It was taught in a Baraisa: BEIS HILLEL SAID TO BEIS SHAMMAI: לדבריכם — ACCORDING TO YOUR OPINION, מי שאכל בראש הבירה, ושכח וירד ולא ברך ושכח וירד ולא ברך — do you hold that SOMEONE WHO ATE ON THE TOP OF A MANSION בראש הבירה, ושכח וירד ולא ברך — AND FORGOT AND WENT DOWN AND DID NOT RECITE BIRCAS HAMAZON, ויחזור לראש הבירה ויברך — MUST RETURN TO THE TOP OF THE MANSION AND RECITE BIRCAS HAMAZON, even though this entails great difficulty? אמרו להן בית שמאי לבית הלל — BEIS SHAMMAI RESPONDED TO BEIS HILLEL: לדבריכם — ACCORDING TO YOUR OPINION, מי ששכח ארנקי בראש הבירה, לא יעלה ויטלנה — ONE WHO FORGOT A PURSE ON THE TOP OF A MANSION, לא יעלה ויטלנה — WOULD HE NOT GO UP AND RETRIEVE IT? הוא — IF FOR HIS OWN HONOR HE GOES UP, לכבוד עצמו הוא — HOW MUCH MORE SO should he be required to do so FOR THE HONOR OF HEAVEN!**^[22]

The Gemara cites two related incidents:

חד עבד בשוגג בבית שמאי — **One, when he inadvertently** left his place without reciting *Bircas HaMazon*, **acted in accordance with Beis Shammai** and returned to recite *Bircas HaMazon*, ואשכח ארנקא — **and found a purse of gold coins.**^[23] וחד עבד במזיד בבית הלל — **And one, when he intentionally** left his place without reciting *Bircas HaMazon*,^[24] **acted in accordance with Beis Hillel** and did not return to his place to recite *Bircas HaMazon*,^[25] ואכליה אריא — **and a lion devoured him.**

The Gemara relates:

רבה בר בר חנה הוה קאזל בשירתא — **Rabbah bar bar Chanah was traveling in a caravan.** אכל ואשתלי ולא ברך — **When the caravan came to a halt, he ate, and forgot and did not recite Bircas HaMazon.** After the caravan resumed travel, he realized that he had not recited *Bircas HaMazon*. אמר — **He said to himself: היכי אעביד — What shall I do? אי אמרו להו אנשאי לברך — If I say to them that I forgot to recite Bircas HaMazon, אמרו להו — they will say to me, “Recite Bircas HaMazon here, for wherever you recite Bircas HaMazon, you are blessing the Merciful One.”**^[26]

RECITING *BIRKAT HAMAZON* IN THE PLACE ONE HAS EATEN

Question: Is one obligated to recite *Birkat Hamazon* specifically in the place they ate, or may they recite the blessing elsewhere?

Answer: One who eats a bread meal must recite *Birkat Hamazon* in the place they have eaten; they may not go to a different place and recite the blessing there. One should not leave the place (even if they are planning to come back) until they recite *Birkat Hamazon*.

If One did go to Another Place

We will now discuss, the law of an individual who leaves the original place where he has eaten and goes to another place; are they required to return to their original place, or do we allow them to recite *Birkat Hamazon* in the new place they have gone to?

This actually depends, if one leaves their original place intentionally, then they must return to that place in order to recite *Birkat Hamazon*.

However, if this was done unintentionally, i.e. if one had forgotten to recite *Birkat Hamazon*, goes to another place, and only later remembers they must recite *Birkat Hamazon*, In such a case there is an dispute between the *Rishonim* whether or not they must return to the original place in order to recite *Birkat Hamazon*. *Maran Ha'Shulchan Aruch* (Chapter 184) writes: "If one unintentionally leaves their original place,

שאלה: האם יש חובה לברך ברכת המזון דוקא במקום שאכלו, או שאפשר לברך גם במקום אחר?

תשובה: האוכל סעודה של פת, חייב לברך ברכת המזון במקום שאכל. כלומר, שלא ילך למקום אחר ויברך שם, אלא ישאר לשבת במקום שבו אכל, ויברך. ורק אחר כך יוכל ללכת לדרכו.

יצא והלך למקום אחר

ועלינו לבאר את הדין, אם יצא כבר ממקומו והלך למקום אחר, האם חייב לחזור למקום האכילה כדי לברך, או שרשאי לברך במקום שהלך אליו.

ובזה הדבר תלוי, שאם עזב את מקום האכילה במזיד (דהיינו בכוונה), הרי שצריך לחזור למקומו הראשון, כדי לברך שם ברכת המזון, ואינו רשאי לברך במקום שהוא נמצא בו.

ואם היה הדבר בשוגג, דהיינו, ששכח לברך ברכת המזון והלך למקום אחר, ונזכר שהוא צריך לברך, נחלקו רבותינו הראשונים אם חייב לחזור למקומו הראשון אם לאו. ומרן השלחן ערוך (בתחילת סימן קפד) כתב בזו הלשון, "אם עקר מקומו בשוגג, להרמב"ם ולרבינו יונה יברך במקום שנזכר, ולהרא"ש יחזור למקומו ויברך."

according to the *Rambam*, they may recite *Birkat Hamazon* in the new place. *Rabbeinu Yonah* and *Rosh* disagree, and require one to return to their original place in order to bless..”

The *Poskim* are unsure whether *Maran* intends to rule in accordance with the view of the *Rambam*, and so, one who moves unintentionally need not return to their original location in order to recite *Birkat Hamazon*, or if *Maran* indeed intends to rule in accordance with the opinion of *Rabbeinu Yonah* and the *Rosh* that even if this was unintentional, they must nevertheless return to their previous place.

Maran Rabbeinu Ovadia Yosef zt”l writes, that *Maran* intended to rule in accordance with the view of the as opposed to the opinion of *Rabbeinu Yonah* and the *Rosh* who are a lone opinion on this matter. Thus, halachically speaking, one need not return to one’s original place in order to recite *Birkat Hamazon*. Besides for the fact that the opinion of the *Rambam* is agreed upon by a majority of the *Poskim*, we must add the fact that *Maran Ha’Shulchan Aruch* based his halachic work for the most part on the rulings of the *Rambam*, as *Maran* himself states in his *Responsa Avkat Rochel* that the *Rambam* was the greatest of *Poskim* whom all communities in Israel, the Middle East, and North Africa accepted as their Rabbi and followed his every word.

Thus, according to the letter of the law one who unintentionally leaves the place where they have eaten without reciting *Birkat Hamazon*, may recite *Birkat Hamazon* wherever they are when they remember. However, if one acts stringently and returns to their original place in order to recite *Birkat Hamazon* in accordance with the opinion of the *Rosh*, it is certainly praiseworthy.

ונסתפקו רבותינו הפוסקים, אם כוונת מרן השלחן ערוך לפסוק כשיטת הרמב”ם ורבינו יונה, שאם יצא ממקומו בשוגג, אינו צריך לחזור למקומו, או שדעת מרן כשיטת הרא”ש, שאף בשוגג חייב לחזור למקומו.

ומרן רבינו עובדיה יוסף זצוק”ל, כתב שדעת מרן, לפסוק כהרמב”ם ורבינו יונה, שהם הרבים, כנגד הרא”ש שהוא יחיד, ועל כן להלכה, אינו חייב לחזור למקומו הראשון כדי לברך. ומלבד מה ששיטת הרמב”ם ורבינו יונה היא דעת רוב הפוסקים, יש להוסיף על כך גם את העובדה שמרן השלחן ערוך ייסד את חיבורו על פי דברי הרמב”ם, וכמו שכתב מרן בעצמו בספרו שו”ת אבקת רוכל, שהרמב”ם הוא גדול הפוסקים אשר כל קהילות ארץ ישראל וארצות המזרח והמערב נוהגים על פיו, וקבלוהו עליהם כרבם. (והאריך בזה מרן זצוק”ל בספרו).

נמצא אם כן שהעיקר ההלכה כדעת הרמב”ם, שאם יצא בטעות ובשוגג, ואחר כך נזכר ששכח לברך ברכת המזון, מברך במקום שנזכר שצריך לברך. אמנם אם החמיר על עצמו לנהוג כדעת הרא”ש, וחזר למקומו ובירך, תבא עליו ברכה.

SUMMARY

One must recite *Birkat Hamazon* in the place where they have eaten their meal. If one intentionally leaves the place where they have eaten without reciting *Birkat Hamazon*; they must return to their original place in order to bless. However, if one leaves their original place unintentionally, according to the letter of the law, they need not return to their original place; however, if one does so, they shall surely be blessed from Above.

חייב אדם לברך ברכת המזון במקום שבו אכל. ואם טעה והלך למקום אחר, אז הדין הוא, שאם עשה כן בכוונה, חייב לחזור למקומו הראשון ולברך, ואם עשה כן בשוגג, מעיקר הדין אינו חייב לחזור למקומו הראשון, והמחמיר לחזור למקומו הראשון גם כאשר היה הדבר בשוגג, תבא עליו ברכה.

מֵרֵן - או"ח

סימן קפד:ה

מי שאוכל במקום אחד צריך לברך קודם שיעקר ממקומו ואם יצא ממקומו ולא בירך, אם היה במזיד יחזור למקומו ויברך, ואם בירך במקום שנזכר יצא:

ואם היה בשוגג להרמב"ם יברך במקום שנזכר ולהרב רבינו יונה והרא"ש גם הוא יחזור למקומו ויברך: במה דברים אמורים כשאין לו פת עוד אבל אם יש לו פת עוד יאכל במקום השני מעט ויברך רק שלא יהא רעב מאכילה ראשונה.

י"א שכל שבעת המינים טעונים ברכה לאחריהם במקומם וי"א דחמשת מיני דגן דוקא

עד אימתי יכול לברך עד שיתעכל המזון שבמעיו וכמה שיעורו כל זמן שאינו רעב מחמת אותה אכילה ומשעה שהתחיל להיות רעב אע"פ שלא נתעכל עדיין לגמרי כנתעכל לגמרי דיינין ליה וכן נמי לענין אכילת פירות ושתיית יין אם אינו רעב ולא צמא ותאב לאותן פירות יברך אם אינו יודע לשער אם נתעכלו.

Shulchan Aruch (OC 184:5) writes, that one may recite *Birkat Hamazon*, as long, as they are full from the meal. *Vezot Ha'Bracha* (chapter 5) and *Yalkut Yosef* ([Berachot](#) pg 300) rule, that

if one didn't make *Birkat Hamazon*, until 72 minutes from the meal, they may surely recite *Birkat Hamazon* as long as they are not hungry. *VeZot Ha'Bracha* quotes Rav Elyashiv who says, that it's preferable to eat a little more before making *Birkat Hamazon*.

However, if one just had a [Kezayit](#) and was not full, then they should try to make the *Birkat Hamazon* right away. If they didn't, they may only make *Birkat Hamazon* up to 72 minutes after the meal.

If one partakes in a very long meal, as long as they continue to have appetizers or drinks, they may recite *Birkat Hamazon* even if the meal stretches many hours.

If a person ate a quantity of bread requiring *Birkat Hamazon*, but forgot to recite *Birkat Hamazon* immediately after eating, within how much time after eating may he still recite it? This question also arises in a situation of one who ate a food requiring the *Beracha* of *Me'en Shalosh*, such as if he ate a *Kezayit* of cake, and forgot to recite the *Beracha*. If he remembers later, may he still recite the *Beracha Aharona*?

A person in such a case may recite *Birkat Hamazon* or *Me'en Shalosh* when he remembers, provided that six hours have not passed since he finished eating, and that he still feels satiated as a result of the food which he ate. Both conditions must be met for him to recite *Birkat Hamazon* or the *Me'en Shalosh*. If six hours have passed since the time when he finished eating, or if he no longer feels satiated from the food, then he may no longer recite *Birkat Hamazon* or *Me'en Shalosh*. This *Halacha* emerges from the *Mishna* in *Masechet Berachot* (51) and the *Gemara's* discussion of that *Mishna* (*Daf* 53).

In some situations, a person will not be able to determine whether he still feels satiated from the food. For example, if the person had eaten some other food in the interim, he has no way of knowing whether he feels satiated as a result of the original meal, or as a result of the food he ate afterward. In such a situation, one may recite *Birkat Hamazon* or the *Beracha Aharona* only if 72 minutes have not yet passed since the time he finished eating. After 72 minutes have passed, one may not recite *Birkat Hamazon* unless he is certain that he still feels satiated from the meal, and he is still within six hours of eating.

Summary: If a person forgot to recite *Birkat Hamazon* or *Me'en Shalosh* after eating, he may recite it when he remembers later, provided that he is still within six hours of eating, and he still feels satiated from the food. If he cannot determine whether he is still satiated from the food, such as if he ate some other food in the interim, then he may recite *Birkat Hamazon* or *Me'en Shalosh* only if he is within 72 minutes of eating.